

ŠETŘENÍ ÚVĚROVÝCH PODMÍNEK BANK ČERVENEC

Sekce finanční stability

Sekce měnová
Odbor měnové politiky a fiskálních analýz

2019

I. ÚVOD A SHRNUTÍ

Šetření úvěrových podmínek bank zachycuje názory bank na změnu nabídky úvěrů prostřednictvím úvěrových standardů a podmínek při schvalování úvěrů a na změnu poptávky po úvěrech u nefinančních podniků a domácností. Tato informace shrnuje výsledky dvacátého devátého kola šetření, tj. pohled bank na vývoj úvěrových podmínek v průběhu druhého čtvrtletí 2019 a jejich očekávání v uvedených oblastech pro třetí čtvrtletí 2019. Šetření bylo provedeno v období od 27. května do 12. června 2019. Šetření se zúčastnilo 21 bank, které mají rozhodující podíl na bankovním úvěrovém trhu¹.

Ve druhém čtvrtletí 2019 pouze malá část bankovního trhu uvolnila úvěrové standardy u úvěrů na bydlení a u úvěrů na spotřebu. Úvěrové standardy u úvěrů nefinančním podnikům banky ponechaly v souhrnu beze změny. U úvěrů na bydlení ve směru uvolnění úvěrových standardů působila zejména konkurence ze strany jiných bank a nižší náklady financování bank. U úvěrů na spotřebu přispěl k uvolnění úvěrových standardů konkurenční tlak. Došlo také k uvolnění úvěrových podmínek významné části bankovního trhu prostřednictvím poklesu průměrné úrokové marže, a to zejména u úvěrů na bydlení a v menší míře i u úvěrů na spotřebu. Poptávka po úvěrech na bydlení se u části trhu zvýšila, po výrazném propadu pozorovaném v minulém čtvrtletí tak přichází mírné oživení. Poptávka po úvěrech na spotřebu se ve druhém čtvrtletí v zásadě nezměnila. U nefinančních podniků poptávka v souhrnu poklesla. Ve třetím čtvrtletí 2019 banky neočekávají změnu úvěrových standardů ani poptávky po úvěrech ve sledovaných segmentech, s výjimkou úvěrů na bydlení, kde část bankovního trhu očekává mírné zvýšení poptávky.

¹ Šetření zahrnovalo 22 otázek, které se týkaly úvěrových standardů bank, podmínek spojených se schvalováním úvěrů a bankami vnímané poptávky po úvěrech včetně příslušných faktorů. Odpovědi na otázky jsou na agregované úrovni v textu a grafech vyjádřeny ve formě čistého procentního podílu. Ten je vypočten jako rozdíl mezi procentním tržním podílem na poskytnutých úvěrech v daném segmentu od bank, které uvedly zpřísnění standardů/podmínek (či pozorovaly růst poptávky) a procentním tržním podílem na poskytnutých úvěrech v daném segmentu od bank, které uvolnily standardy/podmínky (či zaznamenaly pokles poptávky). Kladná/záporná hodnota čistého procentního podílu indikuje souhrnné zpřísnění/uvolnění standardů, resp. podmínek či celkový růst/pokles poptávky po úvěrech. Data v excelovských souborech včetně dotazníku, slovníčku pojmů a metodických poznámek jsou dostupná na webových stránkách ČNB:

(<https://www.cnb.cz/cs/statistika/setreni-uverovych-podminek-bank/>).

II. VÝVOJ ÚVĚROVÝCH STANDARDŮ A POPTÁVKY PO ÚVĚRECH

II.1 NEFINANČNÍ PODNIKY

Úvěrové standardy (představující vnitřní kritéria odrážející úvěrovou politiku banky) se u **úvěrů nefinančním podnikům** ve druhém čtvrtletí 2019 v souhrnu nezměnily. Ve směru uvolnění standardů působil konkurenční tlak a to jak ze strany jiných bank, tak ze strany tržního financování a příznivá likviditní situace bank. Ve směru zpřísnění standardů část bankovního trhu vnímala rizika spojená s výhledem daného odvětví nebo podniku, zejména pak u úvěrů velkým podnikům. Celkové úvěrové podmínky (odrážející vzájemná ujednání mezi dlužníkem a věřitelem definovaná v konkrétních smlouvách) při schvalování nových úvěrů se u části trhu uvolnily (v rozsahu 9 % čistého tržního podílu) vlivem prodloužení splatnosti úvěrů. Poptávka podniků po úvěrech ve druhém čtvrtletí v souhrnu poklesla v rozsahu 22 % čistého tržního podílu, přičemž ve směru poklesu působil jednorázový, přechodný faktor uvedený pouze částí trhu. Naproti tomu malá část bankovního trhu vnímala růst poptávky po úvěrech na financování fixních investic a financování fúzí/akvizic a restrukturalizace podniků. Ve třetím čtvrtletí 2019 bankovní trh neočekává změnu úvěrových standardů ani poptávky po úvěrech.

II.2 DOMÁCNOSTI

Po plošném zpřísnění ve čtvrtém čtvrtletí 2018 u **úvěrů na bydlení** poskytovaných domácnostem úvěrové standardy ve druhém čtvrtletí 2019 uvolnila malá část bankovního trhu (čistý tržní podíl ve výši 15 %). Ve směru uvolnění standardů ve druhém čtvrtletí 2019 působilo snížení nákladů financování bank částečně z titulu poklesu dlouhodobých tržních sazeb společně s působením konkurence ze strany jiných bank. Banky v rozsahu 55 % čistého tržního podílu indikovaly uvolnění podmínek prostřednictvím nižších průměrných úrokových marží. Poptávka domácností po úvěrech na bydlení se ve druhém čtvrtletí zvýšila v rozsahu 29 % čistého tržního podílu. To naznačuje částečné zotavení poptávky po jejím propadu pozorovaném v prvním čtvrtletí 2019, který byl způsoben zvýšenou úrovní úvěrové aktivity zejména ve třetím čtvrtletí 2018, tedy před zavedením nových makroobezřetnostních nástrojů ČNB. Podle vyjádření bank poptávku ve druhém čtvrtletí 2019 nepříznivě ovlivnily vnímané vysoké ceny nemovitostí a s tím spojené vyhlídky trhu rezidenčních nemovitostí. Naopak příznivě na poptávku působí mírné snížení klientských úrokových sazeb zaznamenané v hodnoceném čtvrtletí. Ve třetím čtvrtletí 2019 bankovní trh neočekává změnu úvěrových standardů u úvěrů na bydlení, avšak část trhu očekává zvýšení poptávky po úvěrech (čistý tržní podíl ve výši 15 %).

U **úvěrů na spotřebu** poskytovaných domácnostem došlo u části bankovního trhu ve druhém čtvrtletí 2019 k uvolnění úvěrových standardů (v rozsahu 15 % čistého tržního podílu) zejména v důsledku konkurenčního tlaku, vliv tohoto faktoru na úvěrové standardy nicméně jednotlivé banky vnímají rozdílně. Celkové úvěrové podmínky při schvalování úvěrů menší část bank uvolnila (čistý

tržní podíl ve výši 15 %). Uvolnění úvěrových podmínek části trhu probíhalo i snížením průměrné i rizikové marže, obojí v rozsahu 38 % čistého tržního podílu. Poptávka domácností po úvěrech na spotřebu ve druhém čtvrtletí zůstala zhruba nezměněna. Ve třetím čtvrtletí banky neočekávají změnu úvěrových standardů ani změnu poptávky.

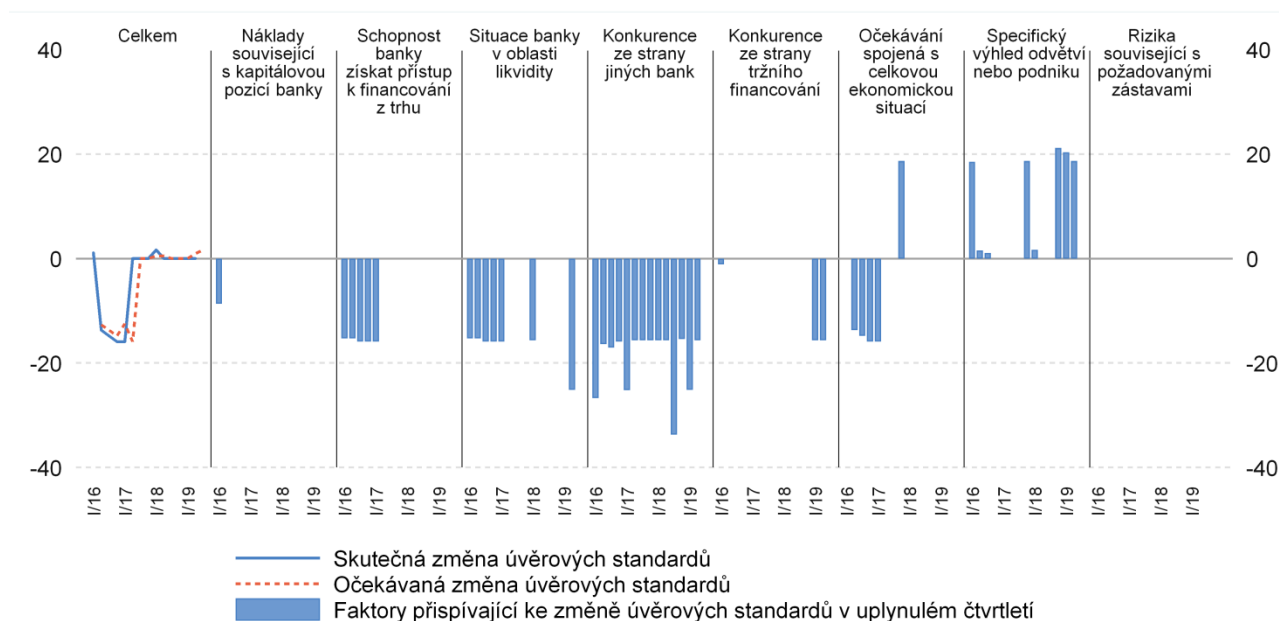
U **úvěrů živnostníkům** nedošlo ke změně úvěrových standardů, poptávka po úvěrech se zvýšila v rozsahu 32 % čistého tržního podílu. Ve výhledu vnímané poptávky a standardů pro třetí čtvrtletí 2019 banky neočekávají změnu.

Odpovědi na **dodatečné otázky ohledně vývoje úvěrů poskytovaných nerezidentským nefinančním podnikům** ukazují, že úvěrové standardy ani poptávka se ve druhém čtvrtletí neměnily.

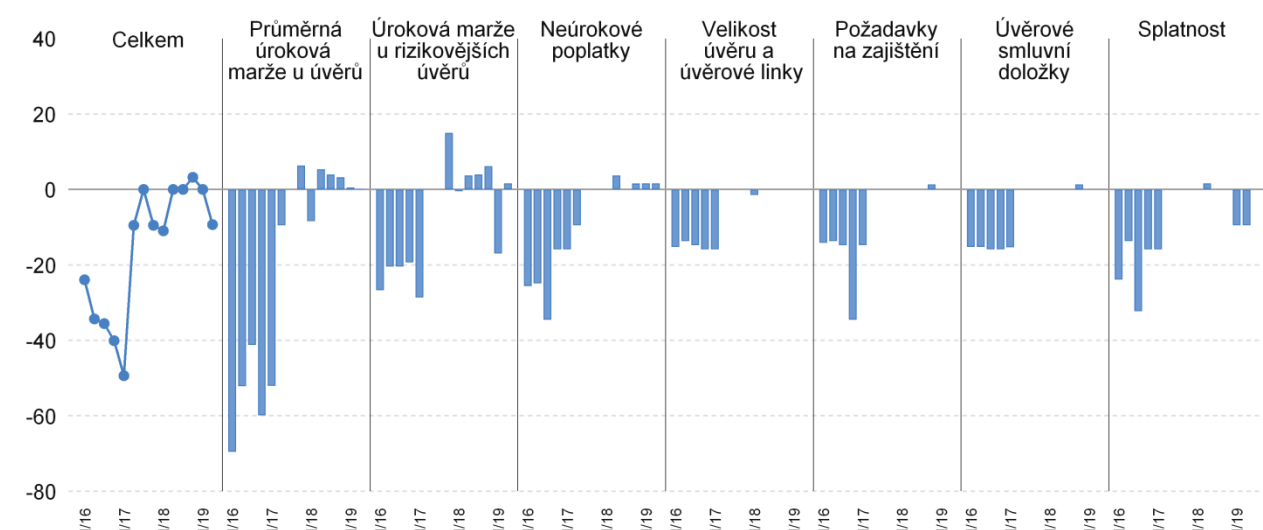
Dodatečné otázky týkající se očekávaných úvěrových ztrát bank indikují, že část bankovního trhu očekává ve třetím čtvrtletí 2019 zvýšení míry očekávaných úvěrových ztrát u podnikových úvěrů. Naopak v segmentu úvěrů na bydlení i v segmentu úvěrů na spotřebu část bankovního trhu indikuje pokles míry očekávaných úvěrových ztrát.

PODMÍNKY NABÍDKY A POPTÁVKY U ÚVĚŘŮ NEFINANČNÍM PODNIKŮM

Graf 1 Změny úvěrových standardů bank u úvěřů nefinančním podnikům ([otázky 1, 2 a 6](#))
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

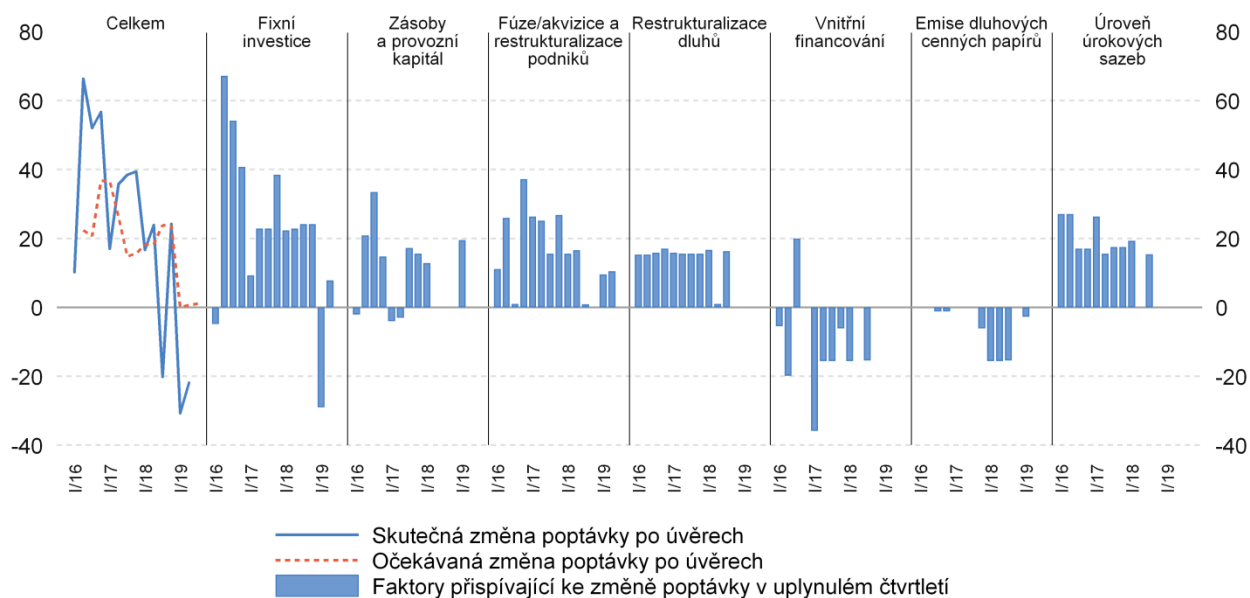


Graf 2 Změny podmínek při schvalování úvěřů nefinančním podnikům ([otázka 3](#))
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)



Graf 3 Změny poptávky nefinančních podniků po úvěrech ([otázky 4, 5 a 7](#))

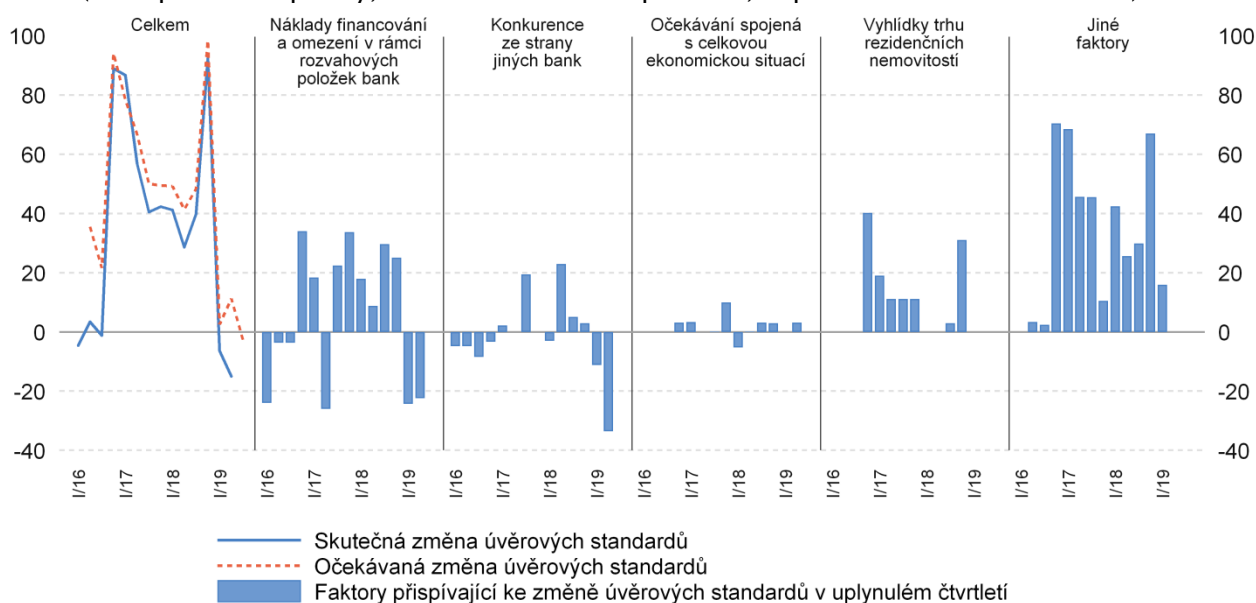
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = růst poptávky,
záporná hodnota = pokles poptávky)



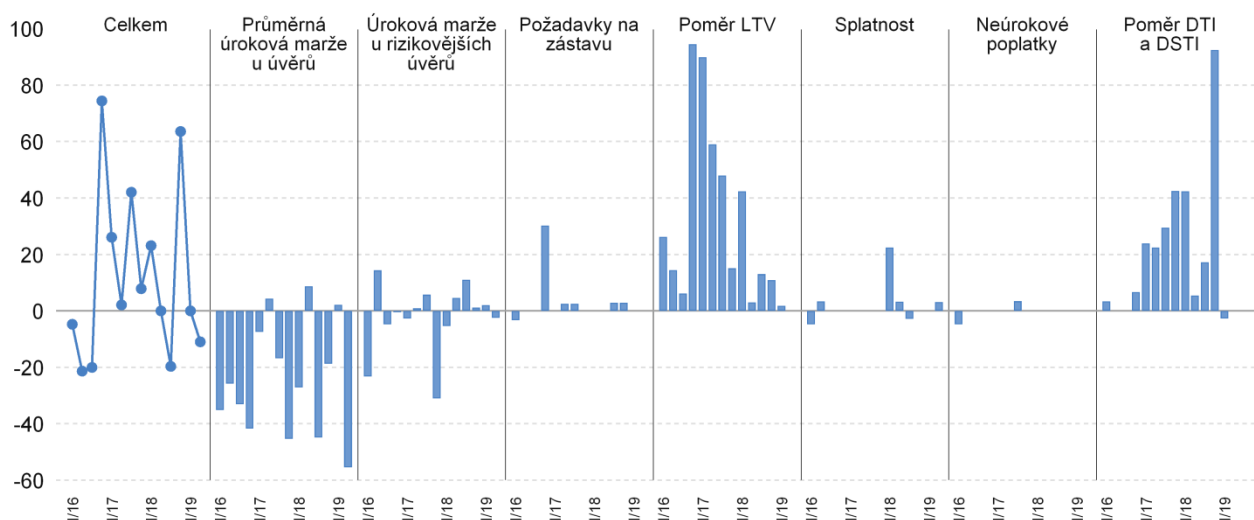
PODMÍNKY NABÍDKY A POPTÁVKY U ÚVĚŘŮ NA BYDLENÍ

Graf 4 Změny úvěrových standardů bank u úvěrů na bydlení ([otázky 8, 9 a 16](#))

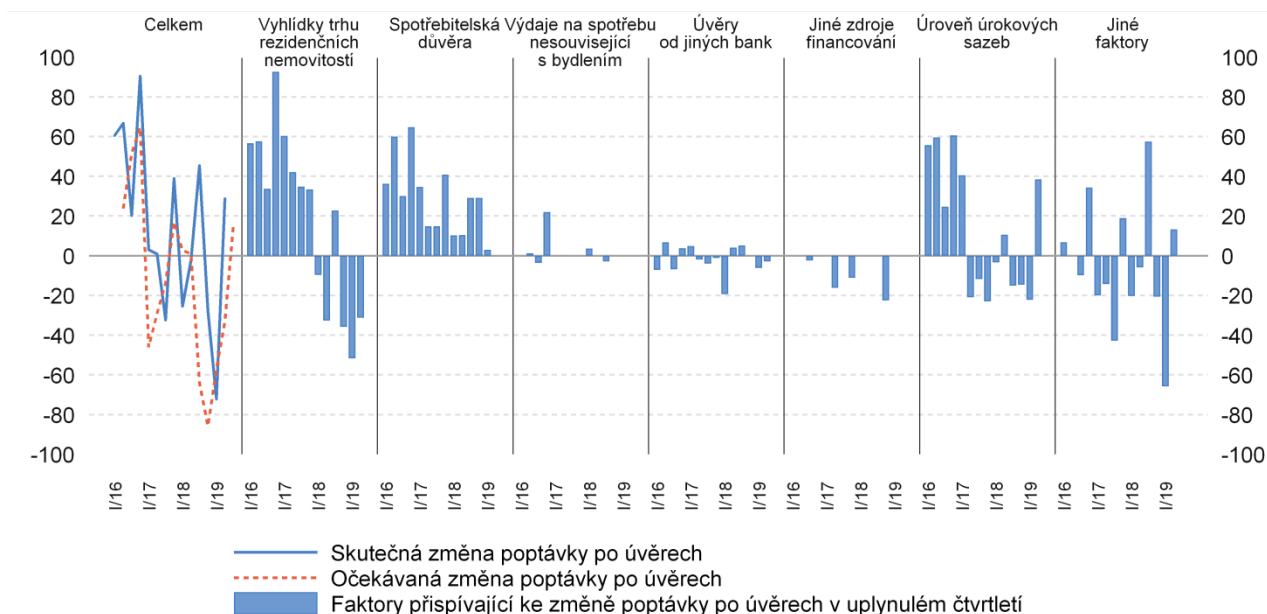
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)



Graf 5 Změny podmínek při schvalování úvěrů na bydlení ([otázka 10](#))
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

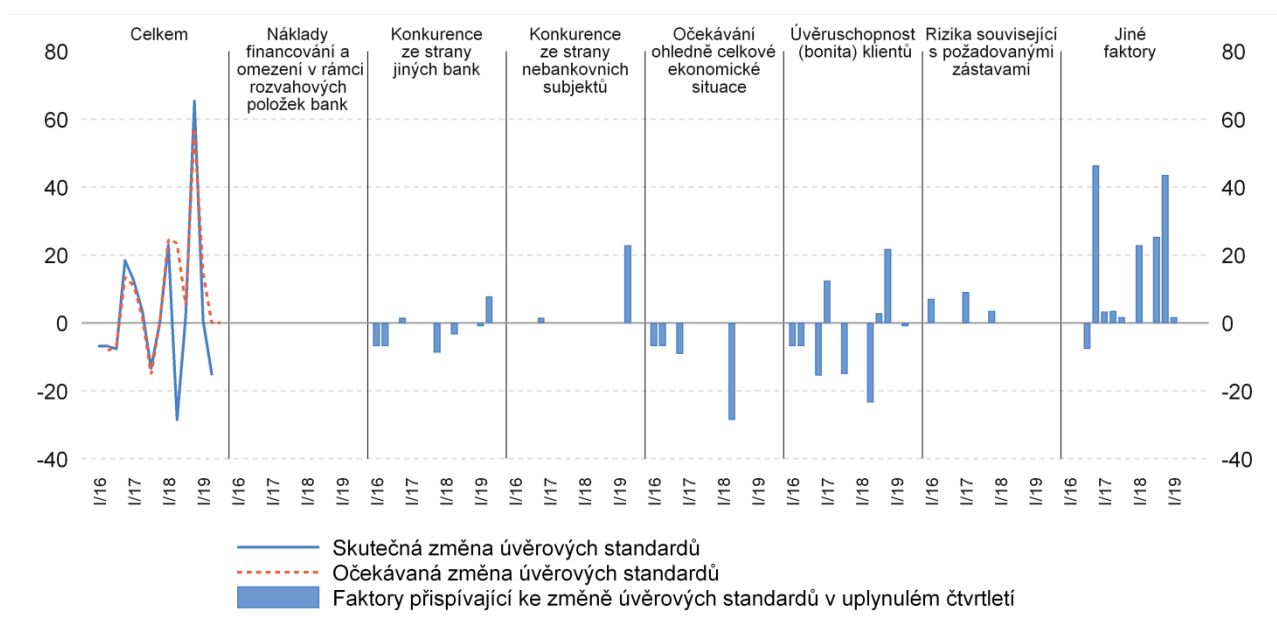


Graf 6 Změny poptávky domácností po úvěrech na bydlení ([otázky 13, 14 a 17](#))
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = růst poptávky, záporná hodnota = pokles poptávky)

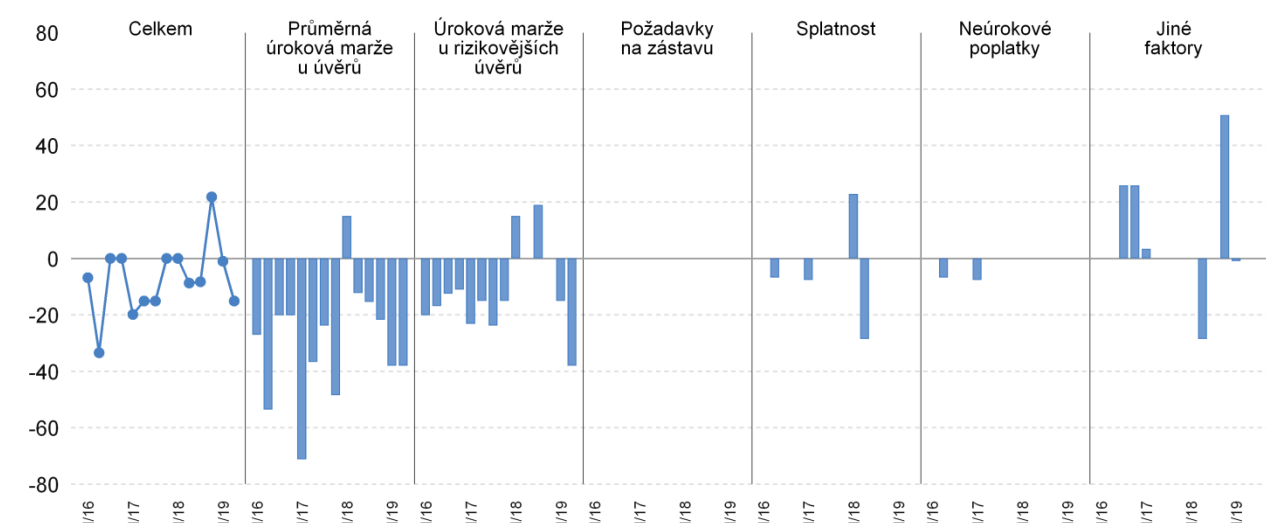


PODMÍNKY NABÍDKY A POPTÁVKY U ÚVĚŘŮ NA SPOTŘEBU

Graf 7 Změny úvěrových standardů bank u úvěrů na spotřebu ([otázky 8, 11 a 16](#))
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)



Graf 8 Změny podmínek při schvalování úvěrů na spotřebu ([otázka 12](#))
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)



Graf 9 Změny poptávky domácností po úvěrech na spotřebu ([otázky 13, 15 a 17](#))

(čisté procentní podíly, kladná hodnota = růst poptávky,

záporná hodnota = pokles poptávky)

